

Sygn. akt VIII Gz 59/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Artur Fornal

Sędziowie: Wojciech Wołoszyk

Jacek Wojtycki

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2020 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **w W.**

przeciwko **P. A.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 16 stycznia 2020 r., sygn. akt VIII GC 3499/18

w przedmiocie wynagrodzenia biegłej **E. K.**

p o s t a n a w i a :

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

Wojciech Wołoszyk Artur Fornal Jacek Wojtycki

Sygn. akt VIII Gz 59/20

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy przyznał biegłej sądowej z dziedziny księgowości i finansów (...) kwotę 842,14 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzenie opinii pisemnej w sprawie.

W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji wskazał, iż biegła sądowa sporządziła opinię na piśmie, a uwzględniając zakres przedmiotowy opinii oraz nakład pracy biegłego, żądane wynagrodzenie w kwocie 842,14 zł nie jest wygórowane i jest zgodne z aktualnie obowiązującym stawkami. Biegła w karcie pracy szczegółowo opisała czynności, które wykonała, aby sporządzić opinię. Jako podstawę rozstrzygnięcia powołane został art. 288 k.p.c. w zw. z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych raz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz. 2049) oraz art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. :

- art. 361 w zw. z art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia nie spełniającego wymogów określonych w tym ostatnim przepisie,
- art. 89 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że przyznane biegłemu wynagrodzenie w kwocie 842,14 zł tytułem sporządzenia opinii pisemnej jest adekwatne z uwagi na potrzebny nakład pracy i poświęcony przez biegłego czas, podczas gdy biorąc pod uwagę powyższe okoliczności jest ono rażąco wygórowane,
- ewentualnie – na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów – art. 89 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych raz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym - poprzez przyznanie biegłemu kwoty wynagrodzenia wyższej niż kwota wynikająca z ww. przepisów.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez odstąpienie od przyznania biegłemu jakiegokolwiek wynagrodzenia za sporządzenie przedmiotowej opinii, a ewentualnie o przyznanie biegłemu wynagrodzenia w wysokości nie wyższej niż za jedną godzinę pracy - zgodnie ze stawką wynikającą z § 2 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r.

Uzasadniając zażalenie pozwany podniósł, że lakoniczna treść pisemnych motywów rozstrzygnięcia nie daje możliwości zweryfikowania prawidłowości rozstrzygnięcia, skoro nie wskazano tam liczby godzin poświęconych przez biegłego na poszczególne czynności, uznane za niezbędne do sporządzenia opinii (a więc faktycznych podstaw rozstrzygnięcia). Zdaniem skarżącego uzasadnienie postanowienia nie zawiera nawet pobieżnej analizy nakładu pracy biegłego. Niezależnie od powyższego pozwany wskazał, że przedmiotowa opinia została sporządzona nierzetelnie, bo na podstawie dokumentów niestanowiących dowodów w sprawie i jako taka powinna zostać pominięta przez Sąd. W postanowieniu o powołaniu biegłego zastrzeżono bowiem wyraźnie, że opinię należało sporządzić na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, tymczasem biegła zwróciła się o dodatkowe dowody do powoda, który w ten sposób „uzupełnił” zaoferowany dotąd przez niego w sprawie materiał dowodowy. W tej sytuacji uzasadnione powinno być – zdaniem skarżącego – odstąpienie od przyznania biegłej jakiegokolwiek wynagrodzenia, względnie jego odpowiednie obniżenie (art. 89c ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Nadto, wyliczenie aktualnego zadłużenia pozwanego z tytułu umowy limitu debetowego, jego wysokości oraz wymagalności – co było przedmiotem opinii – są okolicznościami, które nie wymagają wiadomości specjalnych.

W odpowiedzi na zażalenie biegła przyznała, że wykonała „czynności nadmiarowe” w stosunku do oczekiwań Sądu, według postanowienia o dopuszczeniu dowodu – nie mogąc pogodzić się z pierwotnym stanowiskiem powodowego Banku o braku możliwości przedstawienia niezbędnych informacji, nierozważnie wystąpiła bowiem do tej strony o odpowiednie wyciągi – jednak poświęciła czas i nakład pracy na dokonanie ich analizy oraz odpowiednie opracowanie. Biegła podała, że uświadamiając Bank o obowiązku posiadania wyciągów i możliwości pozyskania danych, nie miała świadomości naruszenia interesu pozwanego, uważała bowiem, że powodowy Bank w pewnym momencie zadziała w kierunku dostarczenia oczekiwanych danych, a biegła ten proces jedynie przyspieszyła.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego zasługiwało na uwzględnienie, co skutkowało koniecznością uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Na wstępie należy wyjaśnić, że w niniejszym postępowaniu w dalszym ciągu, do czasu zakończenia postępowania w instancji, zastosowanie znajdują przepisy w brzmieniu sprzed dnia 7 listopada 2019 r. (dotychczasowe), skoro została ona wszczęta przed tym dniem i rozpoznawano ją w postępowaniu nakazowym (art. 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. z 2019 r., poz. 1469 ze zm.).

Stosownie do art. 288 k.p.c. oraz art. 89 ust. 1-3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. 2020, poz. 755 ze zm. - dalej „u.k.s.c.”) biegłemu powołanemu przez sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych dla wydania opinii. Powyższe ustala się, uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebne do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków - na podstawie złożonego rachunku. Wynagrodzenie biegłych oblicza się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy albo według taryfy zryczałtowanej określonej dla poszczególnych kategorii biegłych ze względu na dziedzinę, w której są oni specjalistami.

Zgodnie zaś z art. 89c. ust. 1 u.k.s.c., m.in. jeżeli opinia jest nierzetelna wynagrodzenie biegłego ulega odpowiedniemu obniżeniu; w szczególnie rażących przypadkach sąd może odmówić przyznania wynagrodzenia lub zwrotu wydatków.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego z dziedziny księgowości i finansów, wyraźnie zastrzegając – w treści postanowienia dowodowego z dnia 12 listopada 2019 r. – że opinię należy sporządzić na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy (zob. k. 166 akt). Bezpośrednio po złożeniu przez pozwanego – w piśmie z dnia 24 stycznia 2020 r. (k. 268-269 akt) – zarzutów do opinii biegłego, wskazujących na jej nierzetelność z uwagi na „pozyskanie dowodów” za powoda (tj. wbrew ww. postanowieniu Sądu i z naruszeniem reguł rozkładu ciężaru dowodu, obciążającego w tym przypadku stronę powodową), sam Sąd pierwszej instancji (Przewodniczący w tym Sądzie, zarządzeniem z dnia 6 lutego 2020 r. - k. 270 akt) zobowiązał biegłą do sporządzenia opinii zgodnie z ww. postanowieniem dowodowym, a więc w oparciu wyłącznie o materiały znajdujące się w aktach sprawy i przedłożone przez strony (z wyłączeniem dokumentów pozyskanych od powoda przez biegłą). Taką opinię biegłą przedłożyła do akt w dniu 13 lutego 2020 r., lecz już bez rachunku obejmującego kartę pracy (zob. k. 278-283 akt)

W tej sytuacji to również Sąd pierwszej instancji (Sąd Rejonowy) powinien w pierwszej kolejności ocenić oparty na treści art. 89c. ust. 1 u.k.s.c. zarzut wygórowanej wysokości wynagrodzenia z tego powodu, że przedmiotowa opinia ma być nierzetelna. W przedmiotowej sprawie zachodzi przy tym szczególna sytuacja w której biegłą, na polecenie ww. Sądu zlecającego opinię, wykonała swą pracę ponownie. Należy przy tym pozyskać także od biegłej aktualizację rachunku – złożonego jedynie przy opinii przedstawionej pierwotnie (zob. rachunek z dnia 16 grudnia 2019 r. - k. 259 akt) – jednak jego ocena, istotna dla rozstrzygnięcia, nie może należeć wyłącznie do Sądu odwoławczego. Uczestnicy niniejszego postępowania (strony oraz biegłą) nie powinni przecież zostać pozbawieni prawa do rozpoznania w drugiej instancji istoty sprawy, którą w tym przypadku jest kwestia wysokości wynagrodzenia biegłej za wykonaną pracę (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., I CZ 168/12, OSNC 2013, Nr 5, poz. 68 oraz z dnia 20 lutego 2015, V CZ 119/14, LEX nr 1661943).

Mając na względzie przytoczone okoliczności, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Wojciech Wołoszyk Artur Fornal Jacek Wojtycki